

Obsah

Úvod 9/

1. Diskurzní analýza interetnických vztahů 12/

1.1 Úvod 12/

1.2 Vybrané přístupy k diskurzní analýze interetnických vztahů 12/

1.2.1 Sociokognitivně orientovaná kritická analýza diskurzu 12/

1.2.1.1 Stručná charakteristika 12/

1.2.1.2 Analýza interetnických vztahů 13/

1.2.1.3 Komentář 15/

1.2.2 Diskurzně-historická metoda 16/

1.2.2.1 Stručná charakteristika 16/

1.2.2.2 Analýza interetnických vztahů 18/

1.2.2.3 Komentář 19/

1.2.3 Diskurzní psychologie 21/

1.2.3.1 Stručná charakteristika 21/

1.2.3.2 Analýza interetnických vztahů 23/

1.2.3.3 Komentář 26/

1.3 Diskurzní analýza vztahů mezi majoritou a Romy 27/

1.3.1 Diskurzní a nediskurzní praktiky 27/

1.3.2 Užívání pojmenování „diskurz“ 28/

1.3.3 Intertextové vztahy a distribuce textů 29/

1.3.4 Diskurz 30/

1.3.5 Diskurz o Romech 32/

1.3.6 Neoficiální majoritní diskurz o Romech 33/

1.3.7 Rasistický diskurz? 35/

1.4 Závěr 37/

2. Diskurzní analýza internetových diskusí 38/

2.1 Úvod 38/

2.2 Přínos zkoumání internetových diskusí pro analýzu diskurzu 40/

2.2.1 Internetové diskuse umožňují udělat si představu o daném diskurzu 40/

2.2.2 Internetové diskuse poskytují jinak obtížně dostupný materiál 41/

2.2.3 Nereprezentativnost internetových diskusí 42/

2.2.4 Analytik může své rozumění konfrontovat s rozuměním účastníků diskuse 42/

2.3 Rozdíl mezi diskurzní a lingvistickou analýzou internetových diskusí 43/

2.3.1 Diskurzní analýza poukazování na pravopisné chyby 43/

2.3.2 Diskurzní analýza vybraných rysů internetových diskusí 46/

2.4 Využití internetu při diskurzní analýze interetnických vztahů 58/

2.4.1 Zkoumání vztahu analyzovaného diskurzu k jiným diskurzům 58/

2.4.2 Zkoumání vztahů mezi texty 59/

2.4.3 Další možnosti využití internetu v diskurzívní analýze 60/

2.5. Závěr 60/

3. Interpretační repertoáry užívané v internetových diskusích o Romech 61/

3.1 Úvod 61/

3.1.1 Interpretační repertoáry 61/

3.1.2 Reprezentativnost popisu 61/

3.1.3 Hlavní subjektové pozice v internetových diskusích o Romech 62/

3.1.3.1 Romové 62/

3.1.3.2 Normální Češi 64/

3.1.3.3 Vyložení rasisti 65/

3.1.3.4 Zastánci Romů 67/

3.2 Interpretační repertoár X 68/

3.2.1 Konstruování kategorie Romové 68/

3.2.1.1 Pojmenování 68/

3.2.1.2 Kategoriálně vázané predikáty 74/

3.2.1.3 Dílčí shrnutí: „Zavinili si to sami“ 78/

3.2.2 Konstruování kategorie normální Češi 79/

3.2.2.1 Pojmenování 79/

3.2.2.2 Kategoriálně vázané predikáty 79/

3.2.2.3 Dílčí shrnutí: „Nazývat věci pravým jménem“ 89/

3.2.3 Subjekty, vůči nimž se nositelé kategorie normální Češi vymezují 90/

3.2.3.1 Konstruování kategorie domácí politici 91/

3.2.3.2 Konstruování kategorie cizina 92/

3.2.3.3 Konstruování kategorie zastánci Romů, resp. obhájci lidských práv 93/

3.2.3.4 Konstruování kategorie média (česká i zahraniční) 94/

3.2.3.5 Místo shrnutí: Politická korektnost 95/

3.3 Interpretační repertoár Y 96/

3.3.1 Konstruování kategorie zastánci Romů 96/

3.3.1.1 Vystupování z pozice někoho, kdo má pravdu či morální převahu 97/

3.3.1.2 Vystupování z pozice někoho, kdo má intelektuální převahu 98/

3.3.1.3 Vystupování z pozice někoho, kdo o Romech ví více než ostatní diskutující 99/

3.3.1.4 Kombinace výše uvedených strategií 99/

3.3.2 Subjekty, vůči nimž se zastánci Romů vymezují 100/

3.3.2.1 Konstruování kategorie rasisté 100/

3.3.2.2 Konstruování kategorie Češi, resp. český národ 101/

3.3.3 Typické prostředky interpretačního repertoáru Y 102/

3.3.3.1 Výroky deklarující rovnoprávné postavení Romů 102/

3.3.3.2 Odmítání negativních generalizací Romů 103/

3.3.3.3 Obhajoba Romů 107/

3.3.3.4 Dílčí shrnutí 110/

3.4 Závěr 114/

4. „Slovenští Romové míří na západ“ (analýza internetové diskuse o migraci Romů) 117/

4.1 Úvod 117/

4.1.1 Etnografické pozadí 117/

4.1.2 Data 117/

4.1.3 Cíle 117/

4.2 Analýza 118/

4.2.1 Výchozí článek 118/

4.2.2 Formulace problému: migrace slovenských Romů 119/

4.2.3 Reformulace problému: soužití majority s Romy 121/

4.2.4 Analytikův popis jako hypotéza 128/

4.3 Závěr 132/

5. Vlasta Horváth SuperStar (analýza internetové diskuse o slušném Romovi) 134/

5.1 Úvod 134/

5.1.1 Etnografické pozadí 134/

5.1.2 Data 134/

5.1.3 Cíle 135/

5.2 Analýza 135/

5.2.1 Tematizace Horváthovy etnické příslušnosti 135/

5.2.2 Horváthovi příznivci 138/

5.2.3 Odpůrci Horvátha jako Roma, resp. Romů vůbec 142/

5.2.4 Lokální interakce mezi Horváthovými příznivci a odpůrci 149/

5.2.5 Příklad interakce mezi Horváthovými příznivci a odpůrci 154/

5.3 Závěr 160/

6. Diskurz, interpretační repertoár a internetové diskuse o Romech 162/

6.1 Diskurz a interpretační repertoár 162/

6.2 Diskurzní dimenze interetnických vztahů 167/

6.3 Popis versus kritika 169/

Summary 172/

Seznam analyzovaných diskusí a dalších internetových textů 174/

Literatura 180/

Jmenný rejstřík 187/

Věcný rejstřík 189/

¹ V souladu s cílem v analyzovaných diskusích jde výše řečený společný předmět

² K. Wierzbicka: *Právní a sociální vlivy na diskurzní analýzu* 199, např. Praha, 1966; Antaki, 2004; FRASCH – HESTER, 2004.